

Низомномаи
Озмунӣ ҷумҳуриявӣ «Фурӯғи субҳӣ доноӣ китоб аст»

1. МУҚАРРАРОТИ УМУМӢ

1. Озмунӣ ҷумҳуриявӣ «Фурӯғи субҳӣ доноӣ китоб аст» (минбаъд — Озмун) таҳти сарпарастии Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон дар соли 2025 баргузор мешавад.

2. Озмун бо мақсади баланд бардоштани завқи китобхонӣ, тақвияти нуруи зеҳнӣ, дарёфти чеҳраҳои нави суҳанвару суҳандон, арҷ гузоштан ба арзишҳои миллию фарҳангӣ, инкишофи қобилияти эҷодӣ, таҳкими эҳсоси ҳудогоҳию худшиносӣ, такмили захираи луғавӣ, тақвияти ҷаҳони маънавӣ миёни хонандагони муассисаҳои таҳсилоти умумӣ, хонандагон ва донишҷӯёни муассисаҳои таҳсилоти ибтидоӣ, миёна ва олиии касбӣ, баъд аз муассисаҳои таҳсилоти касбӣ (магистрҳо, аспирантҳо, докторантҳо), омӯзгорони ҳамаи зинаҳои таҳсилот, ходимони илмию адабии муассисаҳои илмиву эҷодӣ, фарҳангу санъат, калонсолон, намояндагони касбу кори гуногун ва дигар табақаҳои аҳоли доир мегардад.

3. Озмун аз рӯйи чор номинатсия баргузор мешавад:

- адабиёти кӯдакону наврасон ва осори шифоҳӣ;
- адабиёти классикии тоҷик;
- адабиёти муосири тоҷик;
- адабиёти ҷаҳон;

4. Довталабони номинатсияҳо ба гурӯҳҳои зерин ҷудо карда мешаванд:

1) Номинатсияи адабиёти кӯдакону наврасон ва осори шифоҳӣ (3 гурӯҳ):

- гурӯҳи якум - хонандагони синфҳои ибтидоии муассисаҳои таҳсилоти миёнаи умумӣ (синфҳои 1-4);
- гурӯҳи дуюм - хонандагони муассисаҳои таҳсилоти миёнаи умумӣ (синфҳои 5-8);
- гурӯҳи сеюм - хонандагони муассисаҳои таҳсилоти миёнаи умумӣ (синфҳои 9-11) ва ибтидоии касбӣ (синфҳои 10-11).

2) Номинатсияи адабиёти классикии тоҷик (4 гурӯҳ):

- гурӯҳи якум - хонандагони синфҳои ибтидоии муассисаҳои таҳсилоти умумӣ (синфҳои 1-4)

- гурӯҳи дуюм - хонандагони муассисаҳои таҳсилоти умумӣ (синфҳои 5-11) ва ибтидоии касбӣ (синфҳои 10-11).

- гурӯҳи сеюм - донишҷӯёни муассисаҳои таҳсилоти миёна ва олии касбӣ, баъд аз муассисаҳои таҳсилоти касбӣ (магистрҳо, аспирантҳо, докторантҳо);

- гурӯҳи чорум - омӯзгорони ҳамаи зинаҳои таҳсилот, ходимони илмию адабии муассисаҳои илмиву эҷодӣ, фарҳангу санъат, калонсолон ва намояндагони касбу кори гуногун.

3) Номинатсияи адабиёти муосири тоҷик (4 гурӯҳ):

- гурӯҳи якум - хонандагони синфҳои ибтидоии муассисаҳои таҳсилоти умумӣ (синфҳои 1-4);

- гурӯҳи дуюм - хонандагони муассисаҳои таҳсилоти умумӣ (синфҳои 5-11) ва ибтидоии касбӣ (синфҳои 10-11);

- гурӯҳи сеюм - донишҷӯёни муассисаҳои таҳсилоти миёна ва олии касбӣ, баъд аз муассисаҳои таҳсилоти касбӣ (магистрҳо, аспирантҳо, докторантҳо);

- гурӯҳи чорум - омӯзгорони ҳамаи зинаҳои таҳсилот, ходимони илмию адабии муассисаҳои илмиву эҷодӣ, фарҳангу санъат, калонсолон ва намояндагони касбу кори гуногун.

4) Номинатсияи адабиёти ҷаҳон (4 гурӯҳ):

- гурӯҳи якум - хонандагони синфҳои ибтидоии муассисаҳои таҳсилоти умумӣ (синфҳои 1-4);

- гурӯҳи дуюм - хонандагони муассисаҳои таҳсилоти умумӣ (синфҳои 5-11) ва ибтидоии касбӣ (синфҳои 10-11);

- гурӯҳи сеюм - донишҷӯёни муассисаҳои таҳсилоти миёна ва олии касбӣ, баъд аз муассисаҳои таҳсилоти касбӣ (магистрҳо, аспирантҳо, докторантҳо);

- гуруҳи чорум - омӯзгорони ҳамаи зинаҳои таҳсилот, ходимони илмию адабии муассисаҳои илмиву эҷодӣ, фарҳангу санъат, калонсолон ва намоёндагони касбу кори гуногун.

2. САРПАРАСТ ВА МАСЪУЛОНИ ОЗМУН

5. Сарпарасти Озмун Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон мебошад.

6. Масъулони баргузори Озмун вазоратҳои маориф ва илм, фарҳанг, Муассисаи давлатии «Китобхонаи миллӣ», кумитаҳои оид ба таҳсилоти ибтидоӣ ва миёнаи касбӣ, телевизион ва радио ва Академияи миллии илмҳои Тоҷикистон мебошанд.

7. Кумитаҳои оид ба таҳсилоти ибтидоӣ ва миёнаи касбӣ, қор бо қавонон ва ваззиш, қор бо занон ва оила, Академияи миллии илмҳои Тоҷикистон, Иттифоқи нависандагони Тоҷикистон ва дигар ташкилотҳои ҷамъиятӣ дар тарғиб, қалб ва қараёни баргузори Озмун иштирок мекунанд.

8. Мақомоти иҷроияи ҳокимияти давлатии Вилояти Мухтори Кӯҳистони Бадахшон, вилоятҳои Хатлон ва Суғд, шаҳри Душанбе ва шаҳру ноҳияҳо қиҳати дар сатҳи баланд ташкил ва баргузор қардани даврҳои яқум, дуом ва сеюми Озмун масъул буда, ғолибон ва омӯзгорони онҳоро аз қиҳати моддӣ ва маънавӣ ҳавасманд меқардонанд.

9. Дар Вилояти Мухтори Кӯҳистони Бадахшон, вилоятҳои Суғд ва Хатлон, шаҳри Душанбе ва шаҳру ноҳияҳо, раёсату шубҳои маориф, бахшҳои рушди иҷтимоӣ ва робита бо қомеа, фарҳанг, қавонон ва ваззиш, шуба ва бахшҳои вилоятию минтақавии Иттифоқи нависандагони Тоҷикистон масъулони ташкил ва баргузори Озмун мебошанд.

3. КОМИССИЯИ ОЗМУН

10. Барои гузаронидани Озмун комиссияи Озмунӣ ҷумҳуриявӣ (минбаъд-комиссияи Озмун) таъсис дода шуда, ҳайати он бо амри Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон тасдиқ қарда мешавад.

11. Вақолати комиссияи Озмун:

- таҳияи қадвали баргузори Озмун ва назорати он;

- тасдиқи тартиб, талабот ва тавзеҳот оид ба Озмун;

- пешниҳоди ҳайати ҳакамон барои даврҳои сеюм ва чоруми Озмун;
- барои ҳайати ҳакамон гузаронидани семинари машваратӣ;
- назорати риояи талабот ва пешниҳоди тавсияҳо ба довталабони Озмун;
- муайян намудани ҷойи баргузориҳои даври сеюми Озмун дар шаҳру ноҳияҳои тобеи ҷумҳурӣ;
- омӯзиш ва тавсияи ҳуҷҷатҳои пешниҳодшудаи довталабони Озмун ба даври чорум;
- таъсиси комиссияи апеллятсионӣ;
- баррасии пешниҳоди ҳайати ҳакамон ва арзу шикояти довталабон;
- тасдиқи протокол ва эълони натиҷаи хулосаи ҳайати ҳакамони даври сеюм ва чоруми Озмун;
- ҷамъбасти натиҷаи ниҳой ва пешниҳоди он ба Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон барои шиносӣ ва маълумот.

4. ТАРТИБИ БАРГУЗОРИИ ОЗМУН

12. Озмун аз чор давр иборат буда, аз моҳи март соли 2025 то моҳи ноябри соли 2025 ба таври зайл ташкил ва гузаронида мешавад:

- даври якум - моҳи март дар муассисаҳои таълимӣ ва ташкилоту муассисаҳои мақомоти худидоракунии шаҳрак ва деҳот.

Эзоҳ: донишҷӯёни муассисаҳои таҳсилоти ибтидоӣ, миёна ва олии касбӣ, баъд аз муассисаҳои таҳсилоти касбӣ (магистрҳо, аспирантҳо, докторантҳо) танҳо дар маҳалле иштирок карда метавонанд, ки муассисаи таълимӣ ва ё илмиашон дар ҳамамон маҳал қарор дорад;

- даври дуюм - нимаи аввали моҳи май дар маркази мақомоти иҷроияи ҳокимияти давлатии шаҳр ва ноҳияҳо.

Эзоҳ: даври дуюми Озмун аз ҷониби намояндаи Вазорати маориф ва илми Ҷумҳурии Тоҷикистон назорат карда мешавад;

- даври сеюм - моҳи август дар маркази Вилояти Мухтори Кӯҳистони Бадахшон, вилоятҳои Хатлону Суғд, шаҳри Душанбе ва шаҳру ноҳияҳои тобеи ҷумҳурӣ;

- даври чоруми Озмун барои ғолибони ҷойҳои якум, дуум ва сеюми даври сеюм моҳи ноябр дар Муассисаи давлатии «Китобхонаи миллӣ» баргузор мегардад.

13. Протоколи ҳайати ҳакамони даври сеюм ба комиссияи Озмун бо имзои раиси Вилояти Мухтори Кӯҳистони Бадахшон, раисони вилоятҳои Суғду Хатлон, шаҳри Душанбе, шаҳру ноҳияҳо ва раисони ҳакамон ба даври чорум пешниҳод мешавад.

14. Ҷойи баргузори даврҳои Озмун дар деҳот, шаҳрак, маркази Вилояти Мухтори Кӯҳистони Бадахшон, вилоятҳои Хатлону Суғд, шаҳри Душанбе, шаҳру ноҳияҳо аз ҷониби мақомоти иҷроияи ҳокимияти давлатӣ муайян карда мешавад.

15. Масъулияти баргузори даври якум, дуум ва сеюми Озмун ба зиммаи мақомоти иҷроияи ҳокимияти давлатии Вилояти Мухтори Кӯҳистони Бадахшон, вилоятҳо, шаҳри Душанбе ва шаҳру ноҳияҳо вогузор карда мешавад. Шумораи ғолибони даври сеюми Озмун, ки ба даври чорум пешниҳод мешаванд, аз ҳар як номинатсия ва гурӯҳ набояд аз 6 нафар зиёд бошад.

16. Ҷараёни баргузори даврҳои якум, дуум, сеюм ва чоруми Озмун тавассути шабакаҳои телевизионӣ ва воситаҳои ахбори омма васеъ инъикос ва паҳш карда мешавад.

17. Муҳлати пешниҳоди ҳуҷҷатҳои ғолибони даври сеюм барои иштирок дар даври чорум ба комиссияи Озмун то 20 сентябр муқаррар карда мешавад.

18. Миёни роҳбари муассисаи таълимӣ, омӯзгор ва довталаб (дар шахси падару модар ва ё сарпарастӣ) метавонад шартнома ҷиҳати омода намудани довталаб ба имзо расонида шавад. Намунаи шартномаро Вазорати маориф ва илм омода карда, ба раёсат ва шуъбаҳои маорифи шаҳру ноҳияҳо пешниҳод менамояд.

19. Вазоратҳои маориф ва илм, фарҳанг, Академияи миллии илмҳо, Муассисаи давлатии «Китобхонаи миллӣ» ва кумитаҳо оид ба таҳсилоти ибтидоӣ ва миёнаи касбӣ, телевизион ва радио масъули гузаронидани маросими тантанавии супоридани ҷоизаҳо ба ғолибони Озмун мебошанд.

5. ШАРТҲОИ ИШТИРОК ДАР ОЗМУН

20. Дар Озмун хонандагони муассисаҳои таҳсилоти умумӣ, хонандагон ва донишҷӯёни муассисаҳои таҳсилоти ибтидоӣ, миёна ва олии касбӣ, баъд аз муассисаҳои таҳсилоти касбӣ (магистрҳо, аспирантҳо, докторантҳо), омӯзгорони ҳамаи зинаҳои таҳсилот, ходимони илмию адабии муассисаҳои илмиву эҷодӣ, фарҳангу санъат, калонсолон, намояндагони касбу кори гуногун ва дигар табақаҳои аҳоли иштирок карда метавонанд.

21. Довталаби Озмун ба рӯйхати китобҳои хондашуда асарҳоеро бояд пешниҳод намояд, ки аз доираи китобҳои дарсии муассисаҳои таҳсилоти умумӣ берун бошанд.

22. Дар вақти ҳолгузори ба миқдори асарҳои хондашуда, мухтасар баён кардан, дарки мазмуну муҳтавои асар, хониши ифоданок, шарҳу тавзеҳи калимаҳо бартарӣ дода мешавад. Довталаби Озмун ба ҳайати ҳакамон маҳорату малака, қобилияти хондан ва аз худ кардани осори адибонро пешниҳод менамояд.

23. Ҳайати ҳакамони Озмун аъзои фаъоли китобхона будани довталабро ба инобат мегиранд.

24. Ба мавзӯҳои Ватану ватандӯстӣ, ваҳдату яқпорчагии Тоҷикистон, тавсифи ғояҳои Истиқлол, тараннуми дӯстию рафоқат, озодию осоиштагӣ, сулҳу субот, инъикоси саҳми Асосгузори сулҳу ваҳдати миллӣ-Пешвои миллат, Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон дар таҳкими давлатдорӣ миллӣ, мавзуи об ҳамчун сарчашмаи ҳаёт, инсондӯстӣ, хайру саховат, накукорӣ, васфи ҷашнҳои Наврӯз, Меҳргон, Сада, Тиргон, ишқи поки инсонӣ, эҳсонкорӣ ва тасвири табиати зебои кишвар бартарӣ дода мешавад.

25. Пешниҳоди осори азбаршуда асосан бо забони тоҷикӣ сурат мегирад. Довталаби Озмун дар интихоби забон ҳангоми хондан ва аз худ кардани осори адабиёти кӯдакон ва наврасон, осори адабиёти классикии тоҷик, адабиёти муосири тоҷик ва адабиёти хориҷӣ (тарҷума ва ё асл) озод аст. Ба довталабе, ки осори бадеии адибони ҷаҳонро бо забонҳои хориҷӣ (русӣ, англисӣ ва ғайра) пешниҳод менамоянд, бартарӣ дода мешавад.

26. Довталаби Озмун метавонад аз намунаҳои эҷодиёти халқ, аз ҷумла афсона, қисса, рубоӣ, достон, чистон, тазғӯяк, латифа ва ғайра вобаста ба номинатсияи интихобкардааш истифода намояд.

27. Дар даври чоруми Озмун довталаб шарҳи ҳоли мухтасари худ, рӯйхати асарҳои хонда ва азбаркарда (номи шеърӣ азёдкарашуда ва номгӯи асарҳои насрии мутолиакардаашро бо зикри номи муаллиф) ба комиссияи

Озмун дар се нусха ба таври ҳатмӣ дар шакли хатгӣ ва электронӣ пешниҳод менамояд. Зикри маълумоти зиёдатӣ, аз ҷумла мазмуни мухтасари асар, қаҳрамонони он, шакли пурраи шеърӯ ғазалу дoston шарт нест.

28. Дар сурати ба талабот ҷавобгӯӣ набудани номгӯӣ асарҳо, пурғалат будани дафтар, ҳамчунин мукамал набудани матни шеърӯ дostonҳо ва ё изофанависӣ намудани миқдори матнҳои азбаркардашуда, холи довталаб кам карда мешавад. Ҳакамон метавонанд, ки ба рӯйхати пешниҳоднамудаи довталаб маҳдуд нашуда, ба ӯ аз асарҳои дигари маълуми машҳури адабони муосиру классикӯ ҷаҳон вобаста ба номинатсияи иштироккардаш савол диҳанд.

29. Агар довталаб хонандаи муассисаи таҳсилоти умумӣ дар даврҳои якуму дуюм ва сеюм ба қайд гирифта шуда бошад ва дар даври чоруми Озмун донишҷӯӣ муассисаҳои таҳсилоти олии касбӣ шуда бошад, ҳамчун хонанда дар даври чоруми Озмун иштирок мекунад.

30. Ғолиби даври чоруми Озмун, ки сазовори ҷойҳои якум, дуюм, сеюм ва барандаи Шоҳҷоиза гардидааст, то 5 сол дар Озмун ва минбаъд дар номинатсияи ғолибомадаш ҳуқуқи иштирок карданро надорад.

31. Мақомоти иҷроӣ ҳокимияти давлатии Вилояти Мухтори Кӯҳистони Бадахшон, вилоятҳои Суғду Хатлон, шаҳри Душанбе ва шаҳру ноҳияҳо дар назди шуъба ва раёсатҳои маориф комиссияи қабули ҳуҷҷатҳои довталабони Озмунро таъсис дода, як нафарро ба таври ҳатмӣ котиби масъул таъин менамоянд. Котибони масъули комиссияҳои қабул ҳуҷҷатҳои довталабонро санҷида, дар асоси санад онро ба комиссияи ҷумҳуриявӣ пешниҳод мекунанд. Котиби масъули комиссия суроға, рӯз ва ҷойи баргузори Озмунро ба довталабон тавассути воситаҳои ахбори омма ва масъулон эълон менамояд.

6. ТАЛАБОТ БА ДОВТАЛАБОНИ ОЗМУН

32. Маҳорату истеъдоди довталабони Озмун аз рӯӣи хондани осори манзум ва мансури бадеӣ муайян карда мешавад:

- барои довталабони Озмун хондани роман, повест, ҳикоя, новелла ва дигар жанрҳои адабӣ вобаста ба номинатсияи интиҳобкардаш иҷозат дода мешавад;

- довталаб дар хондани шеърҳо (ғазал, қасида, рубой, дубайтӣ, порчаҳо аз дostonҳо ва дигар жанрҳои лирикӣ) вобаста ба номинатсияи интиҳобкардаш озод аст.

7. МЕЪЁРИ АРЗЁБӢ

33. Ҳайати ҳакамони Озмун ба дараҷаи маҳорат ва истеъдоди довталаб аз рӯйи меъёрҳои зерин баҳо медиҳанд:

- барои тавачҷуҳ ба мавзӯҳои Ватану ватандӯстӣ, ваҳдату якпорчагии Тоҷикистон, тавсифи ғояҳои Истиқлолу озодӣ, инъикоси саҳм ва ташаббусҳои Асосгузори сулҳу ваҳдати миллӣ-Пешвои миллат, Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон дар таҳкими давлатдорӣ миллӣ, мавзӯи об ҳамчун сарчашмаи ҳаёт, инсондӯстӣ, хайру саховат, нақдорӣ, васфи ҷашнҳои Наврӯз, Тиргон, Меҳргон, Сада ишқи поки инсонӣ, эҳсонкорӣ, дӯстию бародарӣ, сулҳу субот, бунёди роҳу нақбҳо ва иншооти бузурги аср, корнамоиҳои фарзандони фарзонаи миллат дар бунёдкорӣю ободонӣ;

- барои қобилияти нақл ва тарзи қироат, шарҳи мухтасари асар, маълумот оид ба қаҳрамонони асар, баёни лаҳзаҳои ҷолиби асар, қобилияти озодбаёнӣ ва санъати суҳанварӣ, ҳунари ровигӣ, қобилияти луғатдонӣ ва шарҳи маънои луғавии вожаҳо, дарки дурусти мазмун ва муҳтавои асар, таассурот аз хондани асар.

34. Ба ҳар як довталаб барои муаррифии китобҳои хондаш ва нақлу хондани шеърҳо на камтар аз 20 дақиқа вақт дода мешавад.

35. Бо мақсади баҳогузорӣ намудан ба истеъдоди довталабон ҷадвали 10-хола муқаррар карда мешавад. Дар вақти ҳолгузорӣ ба миқдори асарҳои хондашуда, мухтасар баён кардан, дарки мазмуну муҳтавои асар, хониши ифоданок, шарҳу тавзеҳи калимаҳо ва ҷавобҳои пурра 10 ҳол, барои ҷавоби аз хуб болотар то 9 ҳол, барои ҷавоби хуб то 7-8 ҳол, барои ҷавоби миёна то 5-6 ҳол, барои ҷавоби аз миёна поёнтар то 3-4 ҳол, барои ҷавоби суст 1-2 ҳол гузошта мешавад.

8. ҲАЙАТИ ҲАКАМОН

36. Ҳайати ҳакамони даврҳои Озмуни Вилояти Мухтори Кӯҳистони Бадахшон, вилоятҳои Суғду Хатлон, шаҳри Душанбе ва шаҳру ноҳияҳои тобеи ҷумҳуриро раиси комиссияи Озмун бо санади дахлдор тасдиқ менамояд. Ҳайати ҳакамон амалҳои зеринро иҷро мекунад:

- тибқи пешниҳоди комиссияи Озмун маҳорату истеъдоди довталабонро натиҷагирӣ мекунад;

- холҷоро муқаррар карда, бо овоздиҳии кушода ғолибро муайян менамояд;

- натиҷаи Озмунро дар протокол дарҷ карда, бо имзои аъзои ҳакамон тасдиқ менамояд.

37. Ҳайати ҳакамони даврҳои Озмуни шаҳру ноҳияҳо ва мақомоти худидоракунии шаҳрак ва деҳот бо пешниҳоди комиссияи тадорукоти шаҳру ноҳияҳо аз ҷониби раисони шаҳру ноҳияҳо тасдиқ карда мешавад.

38. Ба ҳайати ҳакамони даври Озмуни шаҳрӣ, ноҳиявӣ, деҳоту шаҳрак намояндагони раёсат, шӯба ва бахшҳои мақомоти иҷроияи маҳаллии ҳокимияти давлатӣ, омӯзгорон, шоирону нависандагон, олимону рӯзноманигорон, роҳбарони китобхонаҳо, аъзои ҷамъияти китобдӯстон ва иттифоқҳои касаба ворид мешаванд. Шахсе, ки шогирд ё узви оилаи ӯ дар Озмун иштирок мекунад, ҳуқуқи ба ҳайати ҳакамон шомил гардиданро надорад. Шумораи ҳайати ҳакамон бо раису аъзо бояд 5 нафар бошад.

39. Хулосаи ҳайати ҳакамони даври чорум дар комиссияи Озмун баррасӣ ва тасдиқ карда мешавад.

40. Комиссияи Озмун дар ҳолати ҷавобгӯӣ набудани хулосаи ҳайати ҳакамон ба талаботи Низомномаи мазкур (дар ҳолатҳои истисноӣ ва ё муайян гардидани иштибоҳоти техникӣ) ҳуқуқи бекор кардани онро дорад. Ҳамчунин, дар сурати ба вучуд омадани мушкилоте, ки дар Низомномаи мазкур пешбинӣ нашудаанд, комиссияи Озмун ваколати ҳалли онро дорад.

9. ТАЪМИНОТИ МОЛИЯВИИ ОЗМУН

41. Хароҷоти баргузории даврҳои якум, дуюм, сеюм ва хароҷоти вобаста ба сафарбаркунии ғолибон ва омӯзгорони онҳо ба даври чоруми Озмун, будубоши онҳо дар маҳалли баргузории Озмун аз ҳисоби буҷети мақомоти иҷроияи ҳокимияти давлатии Вилояти Мухтори Кӯҳистони Бадахшон, вилоятҳои Суғду Хатлон, шаҳри Душанбе, шаҳру ноҳияҳо ва сарчашмаҳои дигари маблағгузории бо қонунгузорӣ манънагардида пардохт карда мешавад.

42. Ғолибони даврҳои якум, дуюм, сеюми Озмун ва омӯзгорони онҳо аз ҷониби мақомоти иҷроияи ҳокимияти давлатии Вилояти Мухтори Кӯҳистони Бадахшон, вилоятҳо, шаҳри Душанбе ва шаҳру ноҳияҳо ба таври моддию маънавӣ ҳавасманд гардонидани мешаванд.

43. Омӯзгорони муассисаҳои таҳсилоти умумӣ, ки шогирдони онҳо дар даври чоруми Озмун сазовори ҷойҳои якум, дуюм, сеюм ва ё барандаи Шоҳҷоиза мегарданд, бо нишони «Аълочии маориф ва илми Тоҷикистон» сарфароз гардонида мешаванд.

44. Падару модароне, ки фарзандони онҳо дар даври чоруми Озмун ғолиби ҷойҳои якум, дуюм, сеюм ё барандаи Шоҳҷоиза мегарданд, бо нишони «Маърифатпарвар» ва «Ифтихорнома»-и Муассисаи давлатии «Китобхонаи миллӣ» сарфароз гардонида мешаванд. Шакл, андоза ва тартиби супоридани нишонро Вазорати маориф ва илм таҳия ва тасдиқ менамояд.

45. Ба ғолибони даври чоруми Озмун ва омӯзгорони онҳо аз ҳисоби маблағҳои фонди захиравии Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон ҷоиза ва мукофоти пулӣ дода мешавад.

46. Хароҷоти баргузорию чорабиниҳои даври чоруми Озмун аз ҳисоби маблағҳои фонди захиравии Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон ва суратҳисоби махсуси Вазорати маориф ва илм пардохт карда мешавад.

47. Рӯйхати ғолибони даври чоруми Озмун ва омӯзгорони онҳо аз тарафи комиссияи Озмун омода ва барои маълумот ва шиносӣ ба Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон пешниҳод карда мешаванд.

48. Дар Вилояти Мухтори Кӯҳистони Бадахшон, вилоятҳои Суғду Хатлон, шаҳри Душанбе ва шаҳру ноҳияҳо тартиби додани мукофот ва ҷоизаро раисони Вилояти Мухтори Кӯҳистони Бадахшон, вилоятҳои Суғду Хатлон, шаҳри Душанбе ва шаҳру ноҳияҳо тасдиқ ва амалӣ менамоянд.

49. Барои ҳавасмандгардонии ғолибони ҳамаи даврҳои Озмун ва омӯзгорони онҳо тибқи қонунгузорию Ҷумҳурии Тоҷикистон ҷалби сарпарастон иҷозат дода мешавад.

10. ТАРТИБИ ИШТИРОК ДАР ДАВРИ ЧОРУМИ ОЗМУН

50. Барои иштирок дар даври чоруми Озмун ба комиссияи Озмун ҳуҷҷатҳои зерин дар шакли хатӣ ва электронӣ пешниҳод мешаванд:

- маълумоти мухтасар дар бораи довталаб;
- рӯйхати асарҳои мутолиашуда;

- номи шеър, достон ё мисраи аввали ашъори азёдшуда;
- нусхаи чопӣ ва электронии шеърҳои азёдкарда, рӯйхати асарҳои насри мутолиакарда бо зикри номи муаллиф;
- нусхаи протоколҳои ҳайати ҳакамони даврҳои якум, дуюм ва сеюми Озмун.

51. Ҳуҷҷатҳои ғолибони даври сеюми Озмунро ба даври чорум котиби масъули комиссияҳои Вилояти Мухтори Кӯҳистони Бадахшон, вилоятҳои Суғду Хатлон, шаҳри Душанбе ва шаҳру ноҳияҳои тобеи ҷумҳурӣ ба комиссияи Озмун пешниҳод менамояд.

11. ТАРТИБИ ДАРЁФТИ ШОҲҶОИЗА

52. Барои дарёфти Шоҳҷоиза довталабе метавонад иштирок намояд, ки дар даври чоруми Озмун дар гурӯҳи номинатсияи худ ҷойи якумро сазовор гардидааст.

53. Дар ҳолати муайян шудани ғолиби Шоҳҷоиза натиҷаи ҷойҳои ишғолкардаи ғолибони ҳамон гурӯҳи номинатсия як зина боло бардошта мешавад.

54. Барандаи Шоҳҷоиза довталабе шуда метавонад, ки ба саволҳои иловагии ҳакамон ҷавоб дода тавонад, дафтари ӯ ҷавобгӯии талаботи Низомномаи Озмун буда, рӯйхати асарҳои мутолианамуда ва азёдкарда мутобиқ ба синну сол ва гурӯҳи ҳудаш бошад. Ҳангоми баҳо додан донишҷӯи забонҳои хориҷӣ ва аъзои фаъоли китобхонаҳо будан ба эътибор гирифта мешавад.

12. ИМТИЁЗҶО

55. Хонандагони муассисаҳои таҳсилоти умумӣ (синфҳои 9-11) ва ибтидоии касбӣ (синфҳои 10-11), донишҷӯёни муассисаҳои таҳсилоти миёна ва олии касбӣ (бакалавр, магистр), ки дар даври чоруми Озмуни ҷумҳуриявии «Фурӯғи субҳи доноӣ китоб аст» сазовори ҷойҳои 1, 2, 3 ё барандаи Шоҳҷоиза гардидаанд, ба ихтисоси интихобкардашон ба муҳлати се сол ба Озмун ва ройгон дар асоси тавсияномаи Вазорати маориф ва илми Ҷумҳурии Тоҷикистон ба муассисаҳои таҳсилоти миёна

ва олии касбӣ ва баъд аз муассисаи олии таълимӣ қабул карда мешаванд. Хонандагон ва донишҷӯёне, ки дар муассисаҳои таълимӣ дар гурӯҳҳои пулакӣ таҳсил мекунанд, дар сурати дар даври ҷумҳуриявӣ сазовори ҷойҳои 1, 2, 3 ва ё Шоҳҷоиза гардидан, ба гурӯҳи ройғони таҳсил гузаронида мешаванд. Тартиби қабули ғолибони даври чоруми Озмун ва барандаи Шоҳҷоизаро Вазорати маориф ва илм тибқи муқаррарот муайян менамояд.

56. Довталабони даври чоруми Озмун (хонандагони синфи 11) дар соли ҷорӣ ба ихтисосҳои омӯзгорӣ ва филологии муассисаҳои таҳсилоти миёна ва олии касбии кишвар бе Озмун ба тариқи ройгон қабул карда мешаванд. Тартиби қабули довталабони даври чоруми Озмунро Вазорати маориф ва илм тибқи муқаррарот муайян менамояд.

57. Вазорати маориф ва илм протокол ва санадҳои ғолибони Озмунро дар асоси таҳияи тартиби махсус барои 3 сол нигоҳдорӣ намуда, баъдан ба бойгонӣ месупорад.

Ҳайати
комиссияи Озмуни ҷумҳуриявии «Фурӯғи субҳи доноӣ китоб аст»

муовини Сарвазирӣ Ҷумҳурии Тоҷикистон (сарпарастии соҳа), раиси комиссия;

вазирӣ маориф ва илми Ҷумҳурии Тоҷикистон, муовини раиси комиссия;

муовини вазирӣ маориф ва илми Ҷумҳурии Тоҷикистон, котиби комиссия.

Аъзои комиссия:

сардори раёсати маориф, фарҳанг ва иттилооти Дастгоҳи иҷроияи Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон;

мушовирӣ бахши ёрдамчии Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон оид ба масъалаҳои рушди иҷтимоӣ ва робита бо ҷомеа;

президенти Академияи миллии илмҳои Тоҷикистон;

директори Муассисаи давлатии «Китобхонаи миллий»-и Дастгоҳи иҷроияи Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон;

муовини вазирӣ фарҳанги Ҷумҳурии Тоҷикистон;

раиси Кумитаи телевизион ва радиои назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон;

раиси Кумитаи қор бо қавонон ва варзиши назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон;

раиси Кумита оид ба таҳсилоти ибтидоӣ ва миёнаи касбии назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон;

раиси Иттифоқи нависандагонӣ Тоҷикистон.

Ҷоизаҳои

Озмуни ҷумҳуриявӣ «Фурӯғи субҳи доноӣ китоб аст»

1. Номинатсияи адабиёти кӯдакону наврасон ва осори шифоҳӣ (3 гурӯҳ):

- хонандагони синфҳои ибтидоии муассисаҳои таҳсилоти умумӣ (синфҳои 1-4)

№	Ҷой	Маблағ	Шумораи ҷоизагиранда	Маблағи умумӣ (бо сомонӣ)
1.	Якум	70 000	1	70 000
2.	Дуюм	50 000	2	100 000
3.	Сеюм	40 000	3	120 000
Ҷамағӣ			6	290 000

- хонандагони муассисаҳои таҳсилоти умумӣ (синфҳои 5-8)

№	Ҷой	Маблағ	Шумораи ҷоизагиранда	Маблағи умумӣ (бо сомонӣ)
1.	Якум	70 000	1	70 000
2.	Дуюм	50 000	2	100 000
3.	Сеюм	40 000	3	120 000
Ҷамағӣ			6	290 000

- хонандагони муассисаҳои таҳсилоти миёнаи умумӣ (синфҳои 9-11) ва ибтидоии касбӣ (синфҳои 10-11).

№	Ҷой	Маблағ	Шумораи ҷоизагиранда	Маблағи умумӣ (бо сомонӣ)
1.	Якум	70 000	1	70 000
2.	Дуюм	50 000	2	100 000
3.	Сеюм	40 000	3	120 000
Ҷамағӣ			6	290 000

2. Номинатсияи адабиёти классикии тоҷик (4 гурӯҳ):

- хонандагони синфҳои ибтидоии муассисаҳои таҳсилоти умумӣ (синфҳои 1-4)

№	Ҷой	Маблағ	Шумораи ҷоизагиранда	Маблағи умумӣ (бо сомонӣ)
1.	Якум	70 000	1	70 000
2.	Дуюм	50 000	2	100 000
3.	Сеюм	40 000	3	120 000
Ҷамағӣ			6	290 000

- хонандагони муассисаҳои таҳсилоти умумӣ (синфҳои 5-11) ва ибтидоии касбӣ (синфҳои 10-11)

№	Ҷой	Маблағ	Шумораи ҷоизагиранда	Маблағи умумӣ (бо сомонӣ)
1.	Якум	70 000	1	70 000
2.	Дуюм	50 000	2	100 000
3.	Сеюм	40 000	3	120 000
Ҷамағӣ			6	290 000

- донишҷӯёни муассисаҳои таҳсилоти миёна ва олии касбӣ, баъд аз муассисаҳои таҳсилоти касбӣ (магистрҳо, аспирантҳо, докторантҳо)

№	Ҷой	Маблағ	Шумораи ҷоизагиранда	Маблағи умумӣ (бо сомонӣ)
1.	Якум	70 000	1	70 000
2.	Дуюм	50 000	2	100 000
3.	Сеюм	40 000	3	120 000
Ҷамағӣ			6	290 000

- омӯзгорони ҷамаи зинаҳои таҳсилот, ходимони илмию адабии муассисаҳои илмиву эҷодӣ, фарҳангу санъат, калонсолон ва намояндагони касбу кори гуногун

№	Ҷой	Маблағ	Шумораи ҷоизагиранда	Маблағи умумӣ (бо сомонӣ)
1.	Якум	70 000	1	70 000
2.	Дуюм	50 000	2	100 000
3.	Сеюм	40 000	3	120 000
Ҷамағӣ			6	290 000

3. Номинатсияи адабиёти муосири тоҷик (4 гурӯҳ):

- хонандагони синфҳои ибтидоии муассисаҳои таҳсилоти умумӣ (синфҳои 1-4)

№	Ҷой	Маблағ	Шумораи ҷоизагиранда	Маблағи умумӣ (бо сомонӣ)
1.	Якум	70 000	1	70 000
2.	Дуюм	50 000	2	100 000
3.	Сеюм	40 000	3	120 000
Ҷамағӣ			6	290 000

- хонандагони муассисаҳои таҳсилоти умумӣ (синфҳои 5-11) ва ибтидоии касбӣ (синфҳои 10-11)

№	Ҷой	Маблағ	Шумораи ҷоизагиранда	Маблағи умумӣ (бо сомонӣ)
1.	Якум	70 000	1	70 000
2.	Дуюм	50 000	2	100 000
3.	Сеюм	40 000	3	120 000
Ҷамағӣ			6	290 000

- донишҷӯёни муассисаҳои таҳсилоти ибтидоӣ, миёна ва олиии касбӣ, баъд аз муассисаҳои таҳсилоти касбӣ (магистрҳо, аспирантҳо, докторантҳо)

№	Ҷой	Маблағ	Шумораи ҷоизагиранда	Маблағи умумӣ (бо сомонӣ)
1.	Якум	70 000	1	70 000
2.	Дуюм	50 000	2	100 000
3.	Сеюм	40 000	3	120 000
Ҷамағӣ			6	290 000

- омӯзгорони ҷамаи зинаҳои таҳсилот, ходимони илмию адабии муассисаҳои илмиву эҷодӣ, фарҳангу санъат, калонсолон ва намоёндагони касбу кори гуногун

№	Ҷой	Маблағ	Шумораи ҷоизагиранда	Маблағи умумӣ (бо сомонӣ)
1.	Якум	70 000	1	70 000
2.	Дуюм	50 000	2	100 000
3.	Сеюм	40 000	3	120 000
Ҷамағӣ			6	290 000

4. Номинатсияи адабиёти ҷаҳон (4 гурӯҳ):

- хонандагони синфҳои ибтидоии муассисаҳои таҳсилоти умумӣ (синфҳои 1-4)

№	Ҷой	Маблағ	Шумораи ҷоизагиранда	Маблағи умумӣ (бо сомонӣ)
1.	Якум	70 000	1	70 000
2.	Дуюм	50 000	2	100 000
3.	Сеюм	40 000	3	120 000
Ҷамағӣ			6	290 000

- хонандагони муассисаҳои таҳсилоти умумӣ (синфҳои 5-11) ва ибтидоии касбӣ (синфҳои 10-11)

№	Ҷой	Маблағ	Шумораи ҷоизагиранда	Маблағи умумӣ (бо сомонӣ)
1.	Якум	70 000	1	70 000
2.	Дуюм	50 000	2	100 000
3.	Сеюм	40 000	3	120 000
Ҷамағӣ			6	290 000

- донишҷӯёни муассисаҳои таҳсилоти ибтидоӣ, миёна ва олии касбӣ, баъд аз муассисаҳои таҳсилоти касбӣ (магистрҳо, аспирантҳо, докторантҳо)

№	Ҷой	Маблағ	Шумораи ҷоизагиранда	Маблағи умумӣ (бо сомонӣ)
1.	Якум	70 000	1	70 000
2.	Дуюм	50 000	2	100 000
3.	Сеюм	40 000	3	120 000
Ҷамағӣ			6	290 000

- омӯзгорони ҷамаи зинаҳои таҳсилот, ходимони илмию адабии муассисаҳои илмиву эҷодӣ, фарҳангу санъат, калонсолон ва намояндагони касбу кори гуногун

№	Ҷой	Маблағ	Шумораи ҷоизагиранда	Маблағи умумӣ (бо сомонӣ)
1.	Якум	70 000	1	70 000
2.	Дуюм	50 000	2	100 000

3.	Сеюм	40 000	3	120 000
Ҳамагӣ			6	290 000

Шоҳҷоиза

№	Номинатсияҳо	Маблағ	Шумораи ҷоизагиранда	Маблағи умумӣ (бо сомонӣ)
1.	Номинатсияи кӯдакону наврасон ва осори шифоҳӣ	140 000	1	140 000
2.	Номинатсияи адабиёти классикии тоҷик	140 000	1	140 000
3.	Номинатсияи адабиёти муосири тоҷик	140 000	1	140 000
4.	Номинатсияи адабиёти ҷаҳон	140 000	1	140 000
Ҳамагӣ			4	560 000

Маблағи

умумӣ барои ҷойҳои якум, дуум, сеюм ва Шоҳҷоиза

№	Ҷой	Маблағ	Шумораи ҷоизагиранда	Маблағи умумӣ (бо сомонӣ)
1.	Якум	70 000	15	1 050 000
2.	Дуум	50 000	30	1 500 000
3.	Сеюм	40 000	45	1 800 000
4.	Шоҳҷоиза	140 000	4	560 000
Ҳамагӣ			94	4 910 000

Маблағ барои омӯзгорони муассисаҳои таҳсилоти умумӣ,

ки шогирдоншон дар Озмун ҷойҳои 1, 2, 3 ва Шоҳҷоизаро мегиранд

№	Ҷой	Маблағ	Шумораи ҷоизагиранда	Маблағи умумӣ (бо сомонӣ)
1.	Якум, дуум, сеюм	20 000	54	1 080 000
2.	Шоҳҷоиза	20 000	4	80 000
Ҳамагӣ			58	1 160 000

Хароҷоти иловагӣ

№	Хароҷот	Маблағи умумӣ (бо сомонӣ)
1.	Омода кардани ҷомҳои Шоҳҷоиза, ҷойҳои якум дуюм, сеюм ва «Диплом»-и ғолибони Озмун ва хароҷоти дигар	600 000 (шашсад ҳазор)

Маблағи умумӣ

№	Ҷоиза ва хароҷот	Шумораи умумӣ	Маблағи умумӣ (бо сомонӣ)
1.	Барои ҷоизаҳо ва Шоҳҷоиза	94	4 910 000
2.	Барои омӯзгорон	54+4	1 160 000
3.	Омода кардани ҷомҳои шоҳҷоиза, ҷойҳои якум дуюм, сеюм ва «Диплом»-и ғолибони Озмун ва хароҷоти иловагӣ	—	600 000
Ҷамағӣ			6 670 000

Рӯйхати

адабиёти тавсияшаванда барои довталабони Озмуни ҷумҳуриявӣ «Фурӯғи субҳи доноӣ китоб аст»

1. Номинатсияи адабиёти кӯдакону наврасон ва осори шифоҳӣ:

- хондани афсонҳои халқи тоҷик, латифа ва аз ёд кардани порчаҳо аз осори манзуму мансури шифоҳӣ, латифаю зарбулмасал, мақолҳои халқӣ, чистонҳо;

- хондани ҳикояҳо аз «Гулистон», «Бӯстон»-и Саъдии Шерозӣ, «Баҳористон»-и Абдурахмони Ҷомӣ, «Рисолаи дилкушо»-и Убайди Зоконӣ, «Таҳзиб-ус-сибён»-и Садрриддин Айнӣ, порчаҳо аз осори манзуми шоирони барҷастаи классикӣ (Абӯабдулло Рӯдакӣ, Абулқосим Фирдавсӣ,

Саъдии Шерозӣ, Сайидои Насафӣ ва дигарон), аз ашъори манзуму мансури бачагонаи устод Садриддин Айнӣ, Абулқосим Лоҳутӣ, Мирзо Турсунзода, Аминҷон Шукӯҳӣ, Пӯлод Толис, Ғаффор Мирзо, Сотим Улуғзода, Абдусалом Деҳотӣ, Боқӣ Раҳимзода, Баҳром Фирӯз, Гулназар Келдӣ, Муҳаммад Ғойиб, Раҳмат Назрӣ, Насим Раҷаб, Ғанӣ Чӯразода, Юсуфҷон Аҳмадзода, Наримон Бақозода, Алӣ Бобоҷон, Асад Гулзодаи Бухорой, Маҳмуд Диёрӣ, Мирсаид Миршакар, Шарифи Муҳаммадёр, Маҳбуба Неъматова, Убайд Раҷаб, Нӯъмон Розик, Чӯра Ҳошимӣ, Муродалӣ Собир, Абдусаттори Раҳмон, Салоҳиддини Садриддин, Азизи Азиз, Сайқал Самеъзода, Шодӣ Саттор, Болта Ортиқов, Ғаффоралӣ Сафар, Гулчеҳра Сулаймонӣ, Муҳаммадалишоҳи Ҳайдаршоҳ, Бобо Ҳоҷӣ, Ақобир Шарифӣ, Ато Мирхоҷа, Гулчеҳра Муҳаммадиева, Латофат Кенҷаева ва дигарон;

2. Номинатсияи адабиёти классикӣ:

- намунаҳои насри ривоятӣ аз «Ҷомеъ-ул-ҳикоёт», «Чаҳор дарвеш», «Ҳазору як шаб», «Тӯтинома», «Синдбоднома», «Калила ва Димна», «Самаки айёр», «Марзбоннома», «Абӯмуслимнома», «Доробнома» ва ғайра;

- осори насри классикӣ - «Корномаи Ардашери Бобакон», «Калила ва Димна», «Ёдгори Бузургмеҳр», «Сафарнома»-и Носири Хусрав, «Қобуснома»-и Унсурмаолии Кайковус, «Гулистон»-и Саъдии Шерозӣ, «Баҳористон»-и Абдураҳмони Ҷомӣ, «Бадоеъ-ул-вақоеъ» -и Зайниддин Маҳмуди Восифӣ, «Ахлоқи Мӯҳсинӣ»-и Ҳусайн Воизи Кошифӣ, «Наводир-ул-вақоеъ»-и Аҳмади Дониш ва ғайра;

- аз ёд кардани ашъори шоирон аз рӯйи жанр;

- на кам аз 100 ғазал аз Абуабдулло Рӯдакӣ ва ҳамасрони ӯ, Саноии Ғазнавӣ, Шайх Фаридадини Аттор, Адиб Собери Тирмизӣ, Ҷалолиддини Балхӣ, Саъдии Шерозӣ, Амир Хусрави Деҳлавӣ, Фаҳриддини Ироқӣ, Ҳофизи Шерозӣ, Камоли Хучандӣ, Ҳоҷи Кирмонӣ, Абдураҳмони Ҷомӣ, Мир Алишер Навоӣ, Камолиддини Биноӣ, Бадриддини Ҳилолӣ, Абдураҳмони Мушфиқӣ, Абдулқодири Бедил, Зебуниссо, Соиби Табретӣ, Сайидои Насафӣ, Абдулқодирхоҷаи Савдо, Шамсиддин Шоҳин, Ҳоҷӣ Ҳусайни Кангуртӣ ва дигарон;

- рубой ва дубайтӣ -на кам аз 120 рубой ва дубайтӣ аз Абӯабдулло Рӯдакӣ ва ҳамасрони ӯ, Абуалӣ ибни Сино, Адиб Собери Тирмизӣ, Ҷалолиддини Балхӣ, Бобо Тоҳири Урён, Умари Хайём, Аттори Нишопурӣ, Саъдии

Шерозӣ, Ҳофизи Шерозӣ, Камоли Хуҷандӣ, Абдурахмони Ҷомӣ, Мир Алишер Навоӣ, Абдулқодири Бедил, Соиби Табрезӣ ва дигарон;

- қасида -на кам аз 100 байт аз Абӯабдулло Рӯдакӣ ва ҳамасрони ӯ, Кисоии Марвазӣ, Абулқосим Унсурӣ, Анварии Абебардӣ, Абулҳасан Фаррухии Сиистонӣ, Абунаҷм Манучехрии Домғонӣ, Адиб Собири Тирмизӣ, Масъуди Саъди Салмон, Носири Хусрав, Хоқонии Шервонӣ, Ҳаким Саноиӣ Ғазнавӣ, Камолиддин Исмоили Исфаҳонӣ, Ҷалолоддини Балхӣ, Саъдии Шерозӣ, Абдурахмони Ҷомӣ, Абдулқодири Бедил, Шамсиддин Шоҳин ва дигарон;

- порча аз достон — на кам аз 150 байт аз Абӯабдулло Рӯдакӣ ва ҳамасрони ӯ, Абумансури Дақиқӣ, Абулқосим Фирдавсӣ, Саноиӣ Ғазнавӣ, Аттори Нишопурӣ, Низомии Ғанҷавӣ, Ҷалолоддини Балхӣ, Амир Хусрави Деҳлавӣ, Ҳочуи Кирмонӣ, Абдурахмони Ҷомӣ, Бадриддин Ҳилолӣ, Абдулқодири Бедил, Камолиддини Биноӣ, Фитрати Зардӯзи Самарқандӣ, Ҷунайдуллоҳи Ҳозиқ, Мирзо Содиқи Муншӣ, Шамсиддин Шоҳин ва дигарон;

- дигар навъҳои шеърӣ — қитъа, мухаммас, мусаммат, мусаллас, тарҷеъбанд, таркиббанд ва ғайра — 100 байт.

3. Номинатсияи адабиёти муосири тоҷик:

- аз ёд кардани рубоӣ, дубайтӣ, ғазал, порчаҳо аз достону маснавӣ ва сурудҳои халқӣ аз эҷодиёти даҳонии халқ;

- осори насрии адибони муосир — ҳикояҳо, новеллаҳо, повестҳо, романҳо, намоишномаҳо, ёддоштҳо ва очеркҳои Садрриддин Айнӣ, Ҷалол Иқромӣ, Сотим Улуғзода, Раҳим Ҷалил, Ҳаким Карим, Фотеҳ Ниёзӣ, Фазлиддин Муҳаммадиев, Абдумалик Баҳорӣ, Пулод Толис, Баҳром Фирӯз, Ҷумъа Одина, Урун Кӯҳзод, Юсуф Ақобиров, Сорбон, Саттор Турсун, Абдулҳамид Самад, Меҳмон Бахтӣ, Кароматуллои Мирзо, Гулрухсор, Иноят Насриддинов, Ато Ҳамдам, Бароти Абдурахмон, Ҷонибеки Ақобир, Шералӣ Мӯсо, Равшани Ёрмуҳаммад, Маъруф Бобочон, Бахтиёр Муртазо, Муҳаммадзамони Солеҳ, Сайф Раҳимзодаи Афардӣ, Баҳманёр, Юнус Юсуфӣ, Муҳибуллои Қурбон, Шераки Ориён (Абдуурофеъ Рабизода), Марямбонуи Фарғонӣ, Мансур Сурӯш, Мирзо Насриддин, Диловари Мирзо, Абдуғаффори Абдуҷаббор, Маҷид Салим, Равшани Махсумзод, Ато Мирхоҷа, Анвар Олим, Аброри Зоҳир, Сирочиддин Иқромӣ, Сайид Раҳмон, Мирзо Шукурзода, Муаззама, Мутеулло Начмиддинов, Додоҳони Эгамзод, Начмиддини Шоҳинбод, Баҳром Фирӯз, Искандари Ҳамроҳқул, Шодон Ҳаниф, Расул Ҳодизода, Нарзулло

Тиллозода, Давлатшоҳи Тоҳирӣ, Ҳочӣ Содиқ, Ҳакималӣ Назаралӣ, Абдуғаффори Партав, Маҳкам Пӯлод, Айюб Кенча, Истад Қосимзода, Сирочиддин Қосимзода, Раҷаб Мардон, Ғаффор Мирзо, Султон Мирзошоев, Мирсаид Миршакар, Абдурауф Муродӣ, Тоҳири Муҳаммадризо, Шералӣ Мӯсо, Бурҳон Ғанӣ, Муҳаммад Ғоиб, Карим Давлат, Абдусалом Деҳотӣ, Шоҳмузаффар Ёдгорӣ, Матлубаи Ёрмирзо, Исроил Иброҳим, Ҳабиб Иمودӣ, Қулмуҳаммади Абдулҳусейн, Ҳилолиён Аскар, Самад Ғанӣ, Саидаҳмади Зардон, Шоҳназир Назиров, Назрулло Тиллозода, Султонмуроди Одина, Муҳаммадраҳими Сайдар, Аъзам Сидқӣ, Ҳочӣ Содиқ, Тоҷӣ Усмон, Баҳодур Файзулло, Ибод Файзулло, Неъматуллои Худойбахш, Шарифи Халил ва дигарон;

- асарҳои драмавӣ аз Абулқосим Лоҳутӣ, Ғанӣ Абдулло, Нурулло Абдуллоҳ, Абдуғаффори Абдуҷаббор, Сафармуҳаммад Айюбӣ, Файзулло Ансорӣ, Абдусалом Атобоев, Тӯраҳон Аҳмадхонов, Меҳмон Бахтӣ, Абдумалик Баҳорӣ, Муҳаммад Ғоиб, Ҷалол Иқромӣ, Шамсӣ Қиём, Ҷумъа Қуддус, Фазлиддин Муҳаммадиев, Султон Сафар, Аъзам Сидқӣ, Мансур Сурӯш, Ҳочӣ Содиқ, Шодӣ Солеҳ, Нур Табаров, Ато Ҳамдам, Аминҷон Шукӯҳӣ, Сотим Улуғзода ва дигарон;

- ашъори шоирони муосир — на кам аз 100 ғазал, рубоӣ ва дубайтӣ ва порча аз дoston аз эҷодиёти Садриддин Айнӣ, Туғрали Аҳрорӣ, Абулқосим Лоҳутӣ, Зуфархон Ҷавҳарӣ, Пайрав Сулаймонӣ, Ҳабиб Юсуфӣ, Мирзо Турсунзода, Суҳайлӣ Ҷавҳаризода, Ҳайрат Шанбезода, Аминҷон Шукӯҳӣ, Муҳиддин Аминзода, Боқӣ Раҳимзода, Нодир Шанбезода, Мирсаид Миршакар, Абдусалом Деҳотӣ, Файзулло Ансорӣ, Ғаффор Мирзо, Ҳабибулло Файзулло, Ғоиб Сафарзода, Муъмин Қаноат, Қутбӣ Киром, Лоиқ Шералӣ, Бозор Собир, Мастон Шералӣ, Гулрухсор, Гулназар Келдӣ, Шоҳмузаффар Ёдгорӣ, Жола Бадеъ, Абдулло Қодириӣ Мумтоз, Султон Шоҳзода, Ашӯр Сафар, Сайидалӣ Маъмур, Ширин Бунёд, Аскар Ҳаким, Ҳақназар Ғоиб, Салимшо Ҳалимшо, Саидҷон Ҳакимзода, Пиримқул Сатторӣ, Камол Насрулло, Раҳмат Назрӣ, Низом Қосим, Искандари Хатлонӣ, Зулфия Атой, Муҳаммад Ғойиб, Мирзо Файзалӣ, Фарзона, Доро Начот, Назрӣ Яздонӣ, Алимӯхаммад Муродӣ, Ҷамолиддин Каримзода, Зиё Абдулло, Рустам Ваҳҳобзода, Аҳмадҷони Раҳматзод, Муҳаммадалиӣ Аҷамӣ, Озарахш, Ато Мирхоҷа, Сиёвуш, Озар, Салими Зарафшонфар, Абдуҷаббори Суруш, Парда Ҳабиб, Давлат Сафар, Раънои Мубориз, Давлати Раҳмониён, Лаълҷубаи Мирзоҳасан, Муҳтарам Ҳотам, Сафар Амирхон, Назруллоҳи Азизиён, Одина Азимӣ, Нуқраи Суннатниё, Хайрандеш, Қувват Давлат, Олимхон Исмаиӣ, Сафар Аюбзодаи Маҳзун, Гурез Сафар, Шаҳрия, Усмон Шарифзода, Адибаи Хучандӣ ва дигарон;

- дигар навъҳои шеърӣ — 100 байт аз шоирони муосири тоҷик;

4. Номинатсияи адабиёти ҷаҳон:

- барои хонандагони синфҳои 1-4 аз осори манзум ва мансури адабиёти бачагонаи ҷаҳонӣ. Аз ҷумла:

- адибони рус: Александр Пушкин, Михаил Лермонтов, Иван Кривов, Иван Бунин, Александр Островский, Николай Гогол, Лев Толстой, Антон Чехов, Константин Ушинский, Алексей Толстой, Николай Носов, Иван Тургенев, Максим Горкий, Сергей Есенин, Виталий Бианки, Михаил Пришвин, Михаил Шолохов, Самуил Маршак, Валентин Катаев, Эдуард Успенский, Василий Шукшин, Сергей Михалков, Аагния Барто, Аркадий Гайдар, Валентин Распутин, Расул Ғамзатов, Корней Чуковский, Виктор Драгунский, Валентина Осеева, Владимир Сутеев, Самуил Маршак, Константин Паустовский, Борис Житков, Андрей Усачёв ва дигарон;

- адибони шарқ: Муҳаммад Иқболи Лоҳурӣ (Покистон), Халилуллоҳи Халилӣ (Афғонистон), Эраҷ Мирзо (Эрон), Фурӯғи Фаррухзод (Эрон), Содиқ Ҳидоят (Эрон), Нодири Нодирпур (Эрон), Бориқ Шафай (Афғонистон), Робиндранат Такур (Ҳиндустон), Прем Чанд (Ҳиндустон) ва дигарон;

- адибони дигар: Ҳамза Ҳакимзода Ниёзӣ (Ўзбекистон), Ғафур Ғулом (Ўзбекистон), Абдулло Қодирӣ (Ўзбекистон), Чингиз Айтматов (Қирғизистон), Рюноскэ Акутагава (Япония), Азиз Несин (Туркия), Маликушшуаро Баҳор (Эрон), Нодар Думбадзе (Гурҷистон), Василий Гулеури (Гурҷистон), Ирма Маласидзе (Гурҷистон) Спиридон Вангели (Молдова), Эно Рауд (Эстония), Нино Накашидзе (Гурҷистон), Вайнилайтис Мартинас (Литва), Машётас Пранас (Литва), Тсао Вэнсюан (Чин), Худойберди Тўхтабоев (Ўзбекистон), Азиза Чаъфарзода (Озарбойҷон), Хажак Гулназарян (Арманистон), Владимир Короленко (Украина), Сулаймон Сонӣ Охундзода (Озарбойҷон), Карл Фриш (Олмон), Марсел Эме (Франсия), Отфрид Пройслер (Олмон), [Доналд Биссет](#) (Англия), Даниел Дефо (Англия), Эдвард Лир (Англия), Виктор Гюго (Франсия), Ҳанс Кристиан Андерсен (Дания), Редярд Киплинг (Англия), Алан Милн (Англия), Ҷеймс Хэрриот (Англия), Чералд Даррелл (Англия), [Клайв Люис](#) (Ирландия), Фрэнсис Элиза Ходгстон Бернетт (Англия), Астрид Линдгрэн (Шветсия), Александр Дюма (Франсия), Ги де Мопассан (Франсия), Артур Конан Дойл (Англия), Бародарон Грим (Олмон), Шарл Перро (Фаронса), Ҷанни Родари (Италия), Вилгелм Гауф (Олмон), Ҷонатан Свифт (Англия), Мария Тереса Андруэтто (Аргентина), Пйердоменико Баккаларио (Италия), Антуан де Сент-Экзюпери (Фаронса), Люис Кэрролл (Англия), Рудолф Эрих Распе (Олмон), Стивенсон Роберт (Шотландия), Селма Лагерлёф (Шветсия), Ҷон Бойн

(Ирландия), Холли Вебб (Англия), Жаклин Вудсон (ИМА), Русе Лагеркранс (Шветсия), Чарлз де Линт (Канада), Свен Нурдквист (Шветсия), Ури Орлев (Исроил), Мария Парр (Норвегия), Филип Пулман (Англия), Улф Старк (Шветсия), Нахоко Уэхаси (Ҷопон), Тод Штрассер (ИМА), Ҷоан Кэтлин Роулинг (Англия), Чек Лондон (ИМА), Эрнест Сетон-Томпсон (Канада), Эрнест Ҳемингуэй (ИМА), Марк Твен (ИМА), Габриэл Гарсиа Маркес (Колумбия), Ҷоэл Ҳаррис (ИМА), Кадоно Эйко (Ҷопон), Ло Ин (Чин), Чжан Юантсзе (Чин), Маҳдӣ Озари Яздӣ (Эрон), Муҳаммад Аслонӣ (Эрон), Хусрави Бобоҳонӣ (Эрон), Шукӯҳи Қосимниё (Эрон), Калаҳари Фиребо (Эрон), Кришан Чандар (Ҳиндустон), Бкишам Сахни (Ҳиндустон), Рамврикша Бенипури (Ҳиндустон), Файз Аҳмади Файз (Покистон), Алӣ Сардор Чаффри (Ҳиндустон), Нақиб Маҳфуз (Миср), Иброҳим ал-Куни (Либия) ва дигарон.

- барои гурӯҳҳои дигар:

- осори насрӣ ва аз бар кардани на кам аз 500 байт аз эҷодиёти адибони ҷаҳон. Аз ҷумла:

- адабиёти рус дар баҳши назм, наср ва драма - Александр Пушкин, Михаил Лермонтов; дар баҳши масал - Иван Крилов, дар баҳши назм, наср ва драма - Александр Грибоедов, Иван Бунин, Борис Пастернак, Александр Островский, Николай Гогол, Иван Тургенев, Фёдор Достоевский, Лев Толстой, Антон Чехов, Максим Горкий, Михаил Булгаков, Александр Блок, Владимир Маяковский, Анна Ахматова, Марина Светаева, Сергей Есенин, Андрей Платонов, Владимир Набоков, Иосиф Бродский, Михаил Шолохов, Александр Солженицин, Василий Шукшин, Валентин Распутин, Андрей Волос ва дигарон;

- адабиёти Украина, Беларус ва назди Балтика дар баҳши назм, наср ва драма - Максим Танк, Эдуардас Межелайтис, Янка Купала, Тарас Шевченко, Леся Украинка, Якуб Колас, Юстинас Мартсинкявичюс, Олес Гончар, Йонас Авижюс, Юрий Ритхэу ва дигарон;

- адабиёти Осиёи Марказӣ (ӯзбек, туркман, қазоқ, қирғиз) дар баҳши назму наср ва драма - Абай, Алишер Навоӣ, Машраб, Увайсӣ, Нодира, Фурқат, Ҳамза Ҳакимзода Ниёзӣ, Ғафур Ғулом, Эркин Воҳидов, Олжас Сулаймонов, Абдулло Орипов, Абдулло Қодирӣ, Мухтор Аvezов, Чингиз Айтматов ва дигарон;

- адабиёти Қафқоз дар баҳши назму наср ва драма - Шота Руставели, «Довуди Сосунӣ», Мирзо Фатҳалӣ Охундов, Хачатур Абовян, Аветик Исаакян, Расул Ғамзатов, Отар Чиладзе, Самад Вурғун, Нодар Думбадзе, Грант Матевосян ва дигарон;

- адабиёти кишварҳои Амрико ва Канада дар баҳши назм, наср ва драма - Филип Френо (ИМА), Генри Уодсворт Лонгфелло (ИМА), Уолт Уитмен (ИМА), Вашингтон Ирвинг (ИМА), Чеймс Фенимор Купер (ИМА), Эдгар Аллан По (ИМА), Марк Твен (ИМА), Теодор Драйзер (ИМА), Чек Лондон (ИМА), Фрэнсис Скотт Фитсчералд (ИМА), Вилиям Фолкнер (ИМА), Эрнест Хемингуэй (ИМА), Чон Стейнбек (ИМА), Маргарет Митчелл (ИМА), Грэм Грин (ИМА), Джером Сэлинджер (ИМА), Рэй Брэдбери (ИМА), Курт Воннегут (ИМА), Харпер Ли (ИМА), Эдгар Лоуренс Доктороу (ИМА) Кормак Маккарти (ИМА), Кен Кизи (ИМА), Стивен Кинг (ИМА), Чонатан Франзен (ИМА), Маргарет Этвуд (Канада), Элис Манро (Канада) ва дигарон.

- адабиёти Амрикои Лотинӣ дар баҳши назм, наср ва драма - Габриэла Мистрал (Чили), Пабло Неруда (Чили), Жоржи Амаду (Бразилия), Габриэл Гарсиа Маркес (Колумбия), Хорхе Луис Борхес (Аргентина), Мигел Астуриас (Гватемала), Марио Варгас Лйоса (Перу), Хулио Кортасар (Аргентина), Карлос Фуэнтес, Хуан Рулфо (Мексика) ва дигарон;

- адабиёти кишварҳои Аврупо дар баҳши назм, наср ва драма - Ҳомер, Софокл, Эсхил, Аристофан (Юнони қадим), Апулей (Рими бостон), Данте (Италия), Федерико Гарсиа Лорка (Испания), Чованни Боккаччо (Италия), Чеймс Чойс (Ирландия), Вилиям Шекспир (Англия), Лессинг, Гердер, Шиллер, Иоганн Волфганг фон Гёте (Олмон), Виктор Гюго (Франсия), Ромен Роллан (Франсия), Франсуа Рабле (Франсия), Жан Расин, Молйер, Лафонтен, Волтер, Монтескё, Жан-Жак Руссо, Бомарше (Франсия), Калдерон (Испания), Голдони, Готси (Италия), Мигел Сервантес (Испания), Даниел Дефо (Англия), Валтер Скотт (Шотландия), Фредерик Стендал (Франсия), Чорч Байрон (Англия), Оноре де Балзак (Франсия), Александр Дюма (Франсия), Жорж Санд (Франсия), Ҳанс Кристиан Андерсен (Дания), Вилиям Теккерей (Англия), Чарлз Диккенс (Англия), Гюстав Флобер (Франсия), Жюль Верн (Франсия), Эмил Золя (Франсия), Анато́л Франс (Франсия), Ги де Мопассан (Франсия), Чорч Бернард Шоу (Англия), Артур Конан Дойл (Англия), Этел Лилиан Войнич (Англия), Редьярд Киплинг (Англия), Марсел Пруст (Франсия), Виржиния Вулф (Англия), Франс Кафка (Австрия), Грэм Грин (Англия), Жан-Пол Сартр (Франсия), Албер Камю (Франсия), Дэвид Митчелл (Англия), Чоан Роулинг (Англия), Генрик Ибсен (Норвегия), Шарлотта Бронте (Англия), Эмили Бронте (Англия), Генрик Сенкевич (Литва-Лаҳистон), Морис Метерлинк (Нидерланд), Бернард Шоу (Англия), Томас Манн (Олмон), Герман Гессе (Олмон), Жан Пол Сартр (Франсия), Сэмюэл Беккет (Ирландия), Шарл де Костер (Белгия), Ярослав Гашек (Чехия), Уилям Голдинг (Англия), Кнут Гамсун (Норвегия), Лион Фейхтвангер (Олмон), Алберто Моравиа (Италия), Люис Кэрролл (Англия), Рафаэлло Чованолли (Италия), Болеслав Прус (Лаҳистон),

Генрих Гейне (Олмон), Бертолт Брехт (Олмон), Томас Манн (Олмон), Герман Гессе (Олмон), Сомерсет Моэм (Англия), Ярослав Гашек (Чехия), Кадзуо Исигуро (Япония-Англия), Меша Селимович (Сербия-Босния-Герсеговина), Жозе Сарамаго (Португалия), Олдос Хаксли (Англия), Эрих Мария Ремарк (Олмон), Эрнст Теодор Амадей Гофман (Олмон), Антуан де Сент-Экзюпери (Франсия), Чорч Оруэлл (Англия) ва дигарон;

- адибони Эрону Афғонистон, Ҳиндустон ва Покистон дар бахши назм, наср ва драма - Муҳаммад Иқболи Лоҳурӣ (Покистон), Маликушшуаро Баҳор (Эрон), Нимо Юшич (Эрон), Эрач Мирзо (Эрон), Парвини Ӯтисомӣ (Эрон), Халилуллоҳи Халилӣ (Афғонистон), Зиё Қоризода (Афғонистон), Аҳмади Шомлу (Эрон), Сухробӣ Сипехрӣ (Эрон), Нодири Нодирпур (Эрон), Бориқ Шафей (Афғонистон), Фурӯғи Фаррухзод (Эрон), Нусрати Раҳмонӣ (Эрон), Восифи Бохтарӣ (Афғонистон), дар бахши наср — Муртазо Мушфиқ Козимӣ (Эрон), Содик Ҳидоят (Эрон), Бузург Алавӣ (Эрон), Симин Донишвар (Эрон), Ҳушанг Гулширӣ (Эрон), Маҳмуди Давлатободӣ (Эрон), Аббос Маъруфӣ (Эрон), Робиндранат Такур (Ҳиндустон), Прем Чанд (Ҳиндустон), Урҳон Помук (Туркия), Азиз Несин (Туркия) ва дигарон;

- адабиёти Осиё ва кишварҳои арабӣ дар бахши назм, наср ва драма - Рюноскэ Акутагава (Япония), Кобо Абэ (Япония), Лу Син (Чин), Мо Ян (Чин), Чуброн Халил Чуброн (Лубнон), Нақиб Маҳфуз (Ҷумҳурии Мисри Араб), Азиз Несин (Туркия), Иброҳим Ал-Куни (Лубнон), Маҳмуд Саид (Ироқ), Муҳаммад Зифзоф (Марокаш) ва дигарон.